Ч. 120 Четвер 30 мая (11 червня) 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостнабх на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Спільні Делеґациї.

Комісия буджетова австрийскої Делеґациї відбула вчера в полуднє засіданє, на котрім п. Міністер заграничних справ ґр. Голуховский давав поясненя що-до заграничної політики Монархії.

П. Міністер підніс, що розрухи в Македониї, а також поважні події в Малій Азиї займали головно европейску дипльоматию в минувшім році. Обі ті справи могли були викликати велику небезпечність для цїлого сьвіта.

Зразу тут і там прокидаючі ся розрухи в Македониї найшли відгомін в Болгариї, де широко розгалужена орґанізация могла легко викликати рух, який обгорнув би всї краї балканьского півострова. Завдяки Австро-Угорщині прийшло до порозуміня між всїми державами, що підписали берлиньский договор і в той спосіб удало ся в короткім часї той рух спинити.

Також і в справі вірменьскій показала ся однодушність держав пожиточною. Спершу, мимо симпатий для християн в Малій Азиї не хотїла Австро-Угорщина брати участи в акциї, веденій Анґлією, Франциєю і Росиєю, бо не надіяла ся успіху з тої роботи. І справдї турецкі реформи полишили ся на папері а з другої сторони довели до звістної різнї. Найлїпші наміри султана розбили ся о упір турецкої адміністрациї, цїлком здеморалізованої. І в тій власне хвили, коли держави повинні були як найбільше однодушно поступати, закрав ся між них розлад і грозив вивести цїле всхідне питанє на верх. Розуміючи вагу тої небезпечности вмішала ся Австро-Угорщина в ту справу і їй треба завдячити, що держави погодили ся і що справа не набрала острого характеру. Туреччина повинна бути Австриї вдячна за ту прислугу, але рівночасно повинна старати ся завести у себе лїпший лад, бо инакше і найлїпші єї приятелї, до котрих належить Австро-Угорщина, не будуть в силї охоронити єї від остаточної заглади.

Відтак перейшов п. Міністер до обговореня відносин Монархії з иншими державами, а в першім ряді підніс взаїмне довірє і тїсну дружбу з Німеччиною. П. Міністер виступив против тих, котрі хотять добачувати ослабленє тої дружби.

Також сердечні і повні довіря відносини Австро-Угорщини до Італії. П. Міністер висказав горяче співчутє і симпатию для італіяньскої армії в Африцї.

Відносини нашої Держави до Росиї дуже добрі. Росия веде себе дуже льояльно і держить ся договорів, не хоче заколотів на Всході і причинила ся богато своїм поступованєм, що тамтогорічні забуреня в Вірменії і Македониї утихомирили ся. Доки Росия стоїть на тім становищи може числити на підпору і дружбу Австро-Угорщини, котра хоче независимости Туреччини і розвитку поодиноких держав балканьского півострова без надто великого впливу одної або другої держави в некорись инших.

Що Росия змінила своє поступованє супротив Болгариї та що признала кн. Фердинанда, котрого вибір уважали держави потрійного союза все за леґальний — то в тім бачить п. Міністер доказ, що Росия хоче співдїлати коло удержаня мира. П. Міністер згадав відтак о Румуниї, підніс поведенє того кольства, зручність і глубоко-політичні погляди короля Кароля та зрілість тої держави, котра робить єї важним чинником в уґрупованю европейских держав. Відносини Австро-Угорщини до Румуниї як найлїпші. О много гірше представляють ся річи в Сербії. Той край не може вже від кількох лїт завести у себе ладу. П. Міністер перестерігає перед невідповідним поведенєм сербскої дипльоматиї, бо то може дуже зменшити симпатию, яку Австро-Угрщина має для тої держави.

Що-до Болгариї то п. Міністер каже, що она вийшла на добру дорогу, а хоч внутрішні відносини потребують не в однім поправи то все таки п. Міністер має надію, що то князївство зуміє удержати у себе лад і буде оминати кожду нагоду, котра стояла би в противности до волї прочої Европи.

З Франциєю стоїть Австро-Угорщина в дружних відносинах і обі держави підпирають себе в справах, які їх дотикають. Франция підпирає щиро заходи европейских держав коло удержаня мира і на неї можна в тій справі числити.

З Анґлією лучать Австро-Угорщину традицийні симпатиї і они не остигають.

Вкінци обговорював п. Міністер справу анґлїйскої виправи до Донґолї і заявив, що Австро-Угорщина глядить на ту виправу лише з становища фінансового; тому й згодив ся ав-

---

23)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

Ґленарван в зворушеню мішав анґлїйскі слова. Але що значить мова в таких випадках! В такім страшнім положеню говрять всьо знаки, а люди ріжних народностий легко розуміють ся. Однако Талькаве опирав ся, суперечка не переставала, а тимчасом небезпечність більшіла з кождою хвилею; вже стовпці і спорохнавілі лати тріщали під зубами і кіґтями розярених вовків.

Нї Талькаве, нї Ґленарван не хотїли уступити. Індиянин відтягнув Ґленарвана аж до входу до огорожі; показував єму степ вільний від вовків, давав єму знаками порозуміти, що не було нї хвилї до страченя, що лиш він сам знає свого коня так добре, що зуміє скористати для загального добра з єго скорости і розуму. Ґленарван упер ся і не хотїв уступити, коли нагле почув, що єго відопхнули. Тавка скочив, спер ся на задних ногах, а відтак одним розгоном перескочив ватру і купу побитих вовків, а хлопячий голос відозвав ся:

— Оставайте з Богом, мильорде!

Ґленарван і Талькаве ледве добачили Роберта, що держав ся за гриву коня, як щезав в нічній пітьмі.

— Роберт, нещастний! — крикнув Ґленарван, але вже й Індиянин не дочув тих слів. Роздало ся страшенне витє. Вовки кинули ся за конем, що утїкав на всхід як блискавиця.

Талькаве і Ґленарван вискочили з огорожі; на степі було вже тихо і ледве в віддаленю могли добачити темний ряд вовків як скоро посував ся за конем.

Ґленарван кинув ся на землю утомлений, доведений майже до розпуки і глядів на Індиянина, що усьміхав ся як звичайно зовсїм спокійно.

— Тавка. Добрий кінь! Славний хлопець, утїкне! — повтаряв заєдно, притакуючи головою.

— А як упаде! — сказав Ґленарван.

— Певне не упаде!

Помимо тої певности і довіря Патаґонця, перевів льорд Ґленарван ніч в найстрашнїйшій тревозї. Забув навіть о тім, що по відході вовків не грозила їм нїяка більша небезпечність. Хотїв гнати за Робертом, але Індиянин задержав єго, даючи єму зрозуміти, що їх конї не здогонять Тавки, що славний індияньский кінь мусїв випередити своїх неприятелїв, що тяжко глядати чогось потемки, що вкінци поїдуть глядати Роберта, скоро лише надійде день.

О четвертій рано стало свитати. Прозорі каплї роси осїдали на степі, трави піднесли ся під впливом перших блесків денного сьвітла. Вже можна було пустити ся в дорогу. Талькаве вивів конї і крикнув: „Ідьмо!“ Ґленарван вскочив мовчки на коня Роберта і вскорі оба їздцї почвалали на всхід держачи ся все простої лїниї, з котрої і їх товариші не повинні були сходити.

Так гнали скоро яку годину, глядаючи очима Роберта та побоюючи ся, аби де небудь не наткнули ся на єго закровавлене тїло. Ґленарвав нетерпеливо колов острогами коня. Вкінци роздав ся у воздусї гук вистрілів, що наступали по собі немов в означенім порядку як умовлені знаки аби лїпше можна найти ся.

— То они! — скрикнув Ґленарван.

Нагнали конї і за хвилю получили ся з віддїлом, що поступав під проводом Паґанеля. Ґленарван крикнув урадований побачивши Роберта живого і здорового, як сидів на прекраснім кони, що заіржав з радости, коли увидїв свого пана.

— Ах, моя дитино! — закричав Ґленарван з чувством.

Роберт і Ґленарван віскочили з коний і обняли ся; з черги і Індиянин притиснув до грудий хороброго сина капітана Ґранта.

— Жиє, жиє! — кричав Ґленарван.

— Так, — відповів Роберт — і то завдяки коневи Талькава.

Патаґонець не ждав тої похвали, щоби подякувати свому вороному; розмавляв з ним і цїлував єго як чоловіка, а відтак обертаючи ся до Паґанеля і вказуючи на Роберта, сказав „молодець!“, а уживаючи індияньского способу говореня і хотячи піднести відвагу хлопця докинув: Єго остроги не задрожали!

Льорд Ґленарван обіймив рукою Роберта і сказав:

стро.угорский кабінет з кабінетом італїяньским і нїмецким на виплачене Анґлїї гроший з египетского фонду на виправу.

Мову п. Міністра переривано оплесками.

Перегляд полїтичний.

Вісти про ворохобню на Критї такі суперечні, що годї дати їм віри. Доси лише то певне, що всї европейскі держави поступають згідно і що в наслідок того Греция держить ся здалека від підпираня ворохобнї.

Оголошений річник анґлїйскої маринарки за 1895 р. подає дати що-до збільшуваня фльот в поодиноких державах. З тих дат виходить, що крім Анґлїї, Росиї і Япана, що сильно побільшують свої фльоти, всї инші держави не скріпляють їх. Найбільший приріст фльоти виказує Япан, котрий по довершеню скріпленя буде мати в Азиї найсильнїйшу і найчисленнїйшу фльоту.

Новинки.

Львів дня 10 червня 1896.

— **Є. Е. Намістник** кн. Евст. Санґушко повернув до Львова.

— **Головний видїл тов. „Просьвіта“ у Львові** оголошує конкурс на стипендийну запомогу з фонду імени Тараса Шевченка на 1896/7 рік в квотї 100 зр. О сю запомогу стипендийну можуть убігати ся передовсїм убогі талановиті літерати і артисти рускої народности, як також убога талановита молодїж рускої народности, що по скінченю шкіл висших віддає ся специяльним студиям науковим. Сю запомогу стипендийну буде надавати головний видїл товар. „Просьвіта“ у Львові і виплачувати в двох піврічних ратах по 50 зр. Подаря о надане отсеї запомоги стипендийної належить вносити до Головного видїлу тов. „Просьвіта“ у Львові найдальше до дня 30 червня с. р.

— **Огнї.** Видїл краєвий ухвалив на передвчерашній сесиї такі запомоги для погорільцїв: по 200 зр. для Рудник і Дроговижа, 150 зр. для Косова і 100 зр. для Делятина. — Дня 6 с. м. знищив огонь в Тершакові коло Комарна 8 загород селяньских і двір барона Брікмана; крім двора нїхто з погорільцїв не був обезпечений. Огонь повстав здвесь з неосторожности. Тільки при сильній помочи людий з Повергова і Колодруб огонь зльокалїзовано. Велика небезпечність грозила цїлому селу і церкві, бо вітер був страшно сильний. Погорільцї, люди дуже бідні, котрим вже попередно через чотири роки повінь днїстрова нищила все.

— **Жіль Сімон,** славний французский фільософ, учений і муж державний, помер в 82-ім роцї житя. Полїтикою займав ся від 1848 року. Був кілька разів міністром.

— **Лист з Бразилїї.** В „Gazet-ї Narodow-ій“ находимо лист від одного нашого чоловіка, а в тім листї ось які звістки про той край, котрий наші обаламучені люди нераз уважають якимсь земним раєм. Деякі ґазети аж занадто перехвалили Бразилїю і через се побільшили рух еміґрацийний до краю, в котрім панує найбільший нелад, де чоловік не має певности житя ані маєтку, а о тім, щоби доробити ся маєтку, навіть думати не може, хиба що має великі гроші, щоби міг заложити фабрику. Бразилія, се край на пів дикий, а мешканцї єї зовсїм не відзначають ся пошанованєм законів. Дляoтого партия, котра хвилево дохопить ся до власти, робить, що їй сподобає ся і гнобить усїх, хто до неї не належить. Нема тут правдивої свободи, як нпр. в Швайцариї або в Сполучених державах піввічної Америки. Недавно приїхали люди з Галичини. Їх вислано на місце, віддалене о кілька миль від Курітіби, головного міста Парани. В місци тім одначе були скалисті гори, а на скалї, розуміє ся, хлїб не родить, тож одні повтїкали, а другі пішли до ксьондза Смолухи на пораду. Сей написав просьбу до ґубернатора, щоби визначено їм инші місця. Замісць відповіди ґубернатор зараз казав кс. Смолуху арештувати за те буцїм, що намовляє еміґрантів до втеки. Зі всїх країв Бразилїї в одній Паранї закладають ся кольонїї рільничі; тут еміґранти, що дістали землю, мають надію, що може хоть внукам їх лїпше буде як в Галичинї. В кождім иншім місци наші еміґранти стають невільниками панів, що садять великі плянтациї кави. Лиш ті еміґранти мають ся добре, котрі давнїйше прибули до Парани і осїли недалеко міст. Вправдї треба дуже гноїти лиху землю, одначе праця на ріллї добре оплачує ся, бо в містї можна все продавати дуже дорого. І так пів лїтра молока коштує 12 кр., головка капусти в часї жнив осїнних 25 кр., на весну 50 кр., 12 яєць 60 кр., десять лїтрів бараболь, або одна бразилїйска кварта 90 кр., в лїтї лише 50 кр. Парана се край гористий, декуди скалистий, має ледво два пляхи зелїзницї, гостинцїв жадних, лише стежки. Їздять там мулами, котрих хід дуже повільний. Лист потребує 2 місяцї йти таку дорогу, як зі Львова до Терпополя. Еміґрантів уважають в Бразилїї за худобу; жовнїри бразилїйскі бють і знущають ся над ними дуже часто, а ставати в їх обороні не можна, бо буде те саме, що з кс.. Смолухою. Порадити міг би тут лише висланий з Австриї урядник-конзуль. І правительство австрийске має тепер заложити консулят в Курітібі. Найлїпше ще виходять тут ремісники. Шевцї заробляють від 2 до 3 зр. на день, мулярі 3 до 4 зр., так само столярі і кравцї. За те одежа дуже дорога: одна сорочка коштує 4 зр. 50 кр., а найпідлїйше суконне одїнє 40 зр. пара черевиків 10 зр. Хто може вести варстат на власну руку, сей ще чогось доробить ся, але хто працює на других, того ще більше здрутьs, як в Галичинї.

— **Напад з мести.** Мешканцїв міста Сянока заворушив злочин, якого допустив ся Мендель Веніґ, 45-лїтний мужчина, жонатий, отець кількоро дїтий і властитель тамошного готелю „Під трема рожами“. Веніґ чоловік маєтний і радний міский. Справа була така: Дня 5. с. м. в торговий день около 10-ої години перед полуднем переходив по при готель „Під трема рожами“ Моріц Ґотданк фризиер і підприємць фіякрів. Зачаєний в сїнях свого дому Мендель Веніґ побачивши Ґотданка, вибіг на улицю з сокирою в руцї і в присутности многих сьвідків кинув ся з заду на Ґотданка та ударив его обухом по голові, а в тій самій хвили, як ударений затачаючи ся відвернув ся, аби побачити виновника удару, рубнув его Веніґ ще два рази вістрєм сокири по голові і Ґотданк облитий кровю упав на землю. Люди, що були на улици зловили напастника і віддали в руки полїциї. Ґотданк доси жиє, але лїкарі мають лиш слабу надію удержати его при житю. Причиною того нападу була месть, бо Веніґ має судове слїдство о лихву, а причинив ся до того слїдства посередно Ґотданк.

Чому ти, хлопче, не хотїв, аби я, або Талькаве пробовали тобі уратувати житє?

— Мильорде, — відповіла дитина з ознакою найбільшої вдячности — чи-ж то не я радше повинен був пожертвувати ся? Талькаве вже раз спас менї житє, а ви спасете мого вітця!

XX.

Арґентиньскі рівнини.

Коли перша радість минула замітили Паґанель, Остен, Вільсон, Мільреді, словом ті, котрі полишили ся, крім може одного майора, що умирають зі спраги. На щастє Уаміні плила педалеко. Отже пустили ся в дорогу і о семій рано цїле товариство було вже при огорожи, до котрої вхід був завалений трупами вовків, що сьвідчило о силї нападу і о хоробрости оборонцїв. Вскорі подорожні покріпивши ся чистою і здоровою водою засїли до сніданя, якого то місце може ще нїколи не бачило. Похребтина зі струся була після висказу всїх подорожних знаменита, а мясо водної курки упечене на рожни смакувало всїм незвичайно.

— То була би невдячність для Провидїня їсти з уміренєм — говорив Паґанель — треба їсти як найбільше.

І він їв кілько влїзло ся — а однако нїчого не стало ся єму завдяки здоровій водї з Уаміні, котра як здавало ся знаменито служила єму до травленя.

О десятій рано Ґленарван, що не хотїв робити похибок Ганнібаля під Капуою, дав знак до відїзду. Подорожні набрали достаточну скількість сьвіжої води і виїхали в дальшу дорогу. Конї добре напасені ступали радо і йшли майже заєдно ґальопом. В міру як більшіла вогкість, ставала й цїла околиця урожайнїйшою, хоч все була пуста. Нїяка пригода не лучила ся дня 2-го і 3-го падолиста, а вечером подорожні утомлені вже цїлком трудами довгої подорожи, розложили ся табором на самій границї пампасів з провінциєю Буенос-Айрес. З пристани Талькаґуано виїхали 14-го жовтня, отже за двайцять два днї зробили чотириста пятьдесять миль, т. є. майже дві третини цїлої дороги.

На другий день рано перейшли границю, що дїлила арґентиньскі рівнини від пампасів. Там іменно надїяв ся Талькаве стрітити касиків, в котрих руцї — як па певне надїяв ся — мав найти капітана Ґранта і єго двох товаришів недолї.

З чотирнайцятьох провінций, які складають републику арґентиньску, єсть Буєнос-Айрес і найбільша і найгустїйше заселена. Єї границя дотикає полудневих країв індиянських поміж шістьдесятим четвертим і шістьдесятим пятим степенем. Єї ґрунт незвичайно урожайний, клімат дуже здоровий — а цїла та рівнина, що тягне ся аж до підніжа гір Тандїль і Тапалькен, покрита буйними травами і корчковатими ростинами.

Від хвилї як подорожні опустили околицю ріки Уаміні, замітили на велику радість, що температура чим раз милїйша. Середна єї висота не перевисшувала сїмнайцятьох степенів, а то завдяки досить сильним і холодним вітрам Патаґонії, що заєдно порушували воздух; отже люди і звірята вимучали по тільких трудах, які перетерпіли в наслідок посухи і спеки. З надією і запалом їшли наші подорожні наперед — але мимо всяких запевнень Талькава, видавав ся край цїлком незаселений, або радше виселений.

Часто всхідний берег дотикав або перерізував малі озерця, потворені то солодкими то солоними водами; там під тїнию корчів скакали різні птички і співали весело в товаристві „тавґарасів“ птиць, що величавостию красок не уступають колїбрам. Ті любі пташини били жваво крильцями не уважаючи на напастливі шпаки, що громадами лїтали. На колючих галузках корчів гойдало ся як лїжко креоля завішене у воздусї гнїздо „анабісів“, а на берегах озер приходжували ся стадами болотні птицї всяких родів. Їх гнїзд подоби утятого стіжка, на стопу високих, було таке множество, що творили немов яке невеличке місточко. Ті птицї цїлком не боялп ся подорожних і Паґанель не конче був з того вдоволений.

— Вже давно — говорив до майора — був я цїкавий бачити „фляміпґа“ в летї.

— І що з того? — спитав майор.

— То, що коли тепер маю до того нагоду, хочу з неї користати.

— Користайте, пане Паґанель, я вам не бороню.

— Ходїть зі мною, майоре, ходи й ти Роберте — потрібую сьвідків.

І Паґанель з Робертом та з майором пустив ся до стада фляміпґів. Коли наблизили ся до них на мале віддаленє, стрілив порохом, не маючи наміру убивати тих птахів, цїле стадо зірвало ся в гору, а учений ґеоґраф пильно їм через свої окуляри приглядав ся.

— А що — спитав майора, коли вже стадо зникло — бачили ви їх в летї?

— Та-ж я не слїпий — відповів холодно Мек-Небс.

— А уважали ви, що в летї подібні они до стріл насаджених пірєм?

— Я того цїлком не видїв.

— Ні я — докинув Роберт.

— Я то наперед знав — говорив учений з вдоволенєм. — А однако найславнїйший з усїх сумирних людий, мій знаменитий земляк Шатобріян зробив таке неправдиве порівнанє! Ах, бо бачиш Роберте, порівнанє то найнебезпечнїйший спосіб мови; стережи ся его цїле житє і ужпвай єго хиба в послїдній потребі.

— То ви вдоволені з вашого досьвіду? — спитав майор.

Всячина.

— **Перший чек Едізона.** Як то чоловік з сильною волею і бистрим умом може дійти до великого маєтку, може послужити за найліпший примір Тома Едизон, один з найбільших американьских винаходців, котрого імя славить ся нині на цілім сьвіті. Едізон був в молодих літах бідним хлопцем, але учив ся сам, читав всяку книжку, яка єму попала ся в руки. Пізнійше взяв ся розносити ґазети на зелізницях а наконець став і сам видавати маленьку ґазету. Єму сподобала ся була особливо наука о тім, з чого складають ся всілякі твори на сьвіті (хемія), і він заложив собі навіть у ваґоні на зелізници малу робітню, в котрій робив всілякі досьвіди, аж доки одного разу не настав вибух і мало що цілий поїзд не згорів. Опісля вступив він на службу до телеґрафу і заложив собі малу робітню механічну. З тої пори став він придумувати всілякі винаходи, з котрих нині богато має велике значінє і принесло єму великі гроші. Він винайшов телефон і заробив на нім 25.000 долярів або 62.500 зр. На жарових лямпах електричних заробив аж 140.000 долярів або 350.000 зр. Тепер має він в Менльо Парку, малій стациї зелізничій, 5 миль від Ню-Йорку свою велику фабрику. Ось як розповідає Едізон про то, як він перший раз дістав за свій винахід гроші.

„Коли я прийшов до Ню-Йорку продавати мій перший винахід, не знав я єму вартости. Я знав, що то добра річ, то, що я придумав, але все-таки коли я прийшов до фабриканта, котрому хотів продати мій винахід, стало мені якось маркотно. Коли я ще був хлопцем, то мені нічого так не хотіло ся, як мати лиш 5.000 долярів своїх власних. Я все лиш о тім думав, хоч в души говорив собі, що вдоволив би ся і двома тисячами. Коли фабрикант спитав мене, кілько я хочу за мій патент, я затяв ся і спитав єго скромно, кілько би він мені заплатив? — Прийдіть завтра — відповів фабрикант, і я пішов домів, а в ночи снило ся вже мені, що я маю 5.000 долярів. На другий день каже мені фабрикант: Дам вам 40.000 долярів, більше ані цента! — Я аж мало не омлів, але до пять минут підписав вже умову і опинив ся на улици з чеком в руці: „Платний на імя Томи Едізона 40.000 (сорок тисячів) долярів!“ (В Америці, але також вже й в инших краях богатші люди не держать гроший дома, лиш в банку, а коли мають кому виплатити які гроші, то дають єму квіт до банку і той квіт, або переказ на гроші називає ся чеком). Мені аж в голові крутило ся, коли я собі подумав, що дістану такі великі гроші; тих 40.000 здавались мені 40 міліонами. Відтак я собі знов подумав: „Ей, Томо, тебе обтуманили! Той чек не має ніякої вартости“.

„Коли я опісля зайшов до банку — а до тої пори не був ще в ніякім банку — і показав чек, то й не здивував ся, коли касиєр оглянув єго зі всіх боків, а відтак щось сказав до мене, чого я не зрозумів, бо був так дуже розворушений. Розуміє ся, що я собі подумав, що моя обава була оправдана. Я сховав чек і пішов до свого приятеля, котрому все розповів. — Покажи-но той чек — каже він. — Чек зовсім добрий, лиш тобі треба виказати ся, що ти той сам, котрому мають виплатити гроші. — Отже ми оба пішли до банку. Касиєр знав мого приятеля і зараз виплатив мені гроші. Була то велика пачка банкнотів, і я позапихав ними всі кишені, так, що в котру сягнув, все було їх в ній повно. Коли я вечером вернув домів, гадаєте, що я розібрав ся? Де-ж там! Я ляг спати таки убраний, щоби на другий день, коли встану, не здавало ся мені, що то все мені лиш снило ся“.

Едізон повинаходив богато річий, але лиш девять винаходів принесло єму дуже великі гроші; инші мало оплатили ся, бо показали ся, хоч все-таки займаві, але не практичні. Більшої части маєтку доробив ся він на фабриці. Єму докоряє дехто тим, що він зараз на кожду дрібничку бере патент. (Патентом називає ся право, котре не позваляє нікому вироблати якоїсь винайденої річи, лиш тому, хто єї винайшов. На то право виставляє ся грамота — письмо, зване також патентом). Едізон каже на то, що він мусить так робити, бо по всім сьвіті суть такі люди, котрі лиш перевідують, чи хтось чого не винайшов, а скоро довідають ся о якімсь винаході, то біжать зараз до уряду патентового і звідують ся там, чи на такий а такий винахід не взяв вже хтось патенту. Коли довідають ся, що ще ніхто не взяв, то самі беруть патент, а відтак найпершому винахідникови роблять процес. Отже, щоби устерегти ся від таких процесів, він змушений на кожду, хоч би найменшу річ брати патент.

— **Звага чисто приватної натури.** Попередний президент Сполучених Держав північної Америки, Бенямин Ґеррізон оженив ся недавно тому другий раз зі сестрінкою своєї першої жінки. Єго давні прихильники політичні складали єму з сеї нагоди свої желаня, а єго противники помістили в урядовій ґазеті таку звістку: Екс-президент Геррізон женить ся нині. З сеї нагоди складаємо і ми єму щирі желаня. Партийні ріжниці не стоять в тім ні в найменшій звязи, коли якийсь горожанин нашого краю пускає ся на ризико (звагу) чисто приватної натури.

— **Яйце за 3.600 зр.** На ліцитациї в Льондоні продали недавно тому одно яйце альки велита за 3.600 зр. Птиця ся жила ще 80 літ тому назад досить великими стадами на далекій півночи Европи і Америки, але єї задля смачного мяса і яєць зовсім вигубили, так, що від 1877 р. нема вже нігде ані одної альки. А вигубити єї можна було тим лекше, що она розмножувала ся дуже слабо, бо кожда пара складала лиш одно яйце. По всіляких музеях знаходить ся тепер всего лиш 68 яєць альки, а то 48 штук в Анґлії, 10 у Франциї, 36 в Німеччині, по 2 в Голяндиї і північній Америці по одному в Данії, Портуґалії і Швайцарії.

Телеґрами.

Відень 10 червня. Найблизше засїданє ради державної назначене на суботу. На дневнім порядку стоїть закон о податку від цукру і закон о свонні.

Париж 10 червня. Похорон Жіля Сімона відбуде ся в суботу. Над гробом виголосить мову президент міністрів Мелен.

Мадрид 10 червня. Рада міністрів завела в Барсельоні стан обложи, в наслідок атентату динамітного в часї торжественної процесиї на Боже Тіло.

Оголошенє.

Дня 18 червня с. р. устроює виділ філії Товариства „Просьвіта“ в Самборі в сали ґімнастичній Сокола при ц. к. ґімназиї віче господарско-промислове з слідуючою проґрамою:

О годині 9-ій відправить ся богослуженє в місцевій церкві. — О годині 10-ій відкриє заступник голови збори. Відчит Вп. Короля, делеґата головного виділу, з господарства рільного. — Відчит дра Теофіля Кормоша, адвоката краєвого в Перемишли, о касах задаткових і спілках господарских. — Внесеня членів. — Безплатне льосованє предметів господарских, призначених для членів філії товариства. Виділ філіяльний при підмозї і помочи головного виділу закупив за значну суму грошеву рівних знарядів господарских, котрі члени філії товариства „Просьвіта“ даром вильосовують будуть. Спис предметів призначених до льосованя подамо в другім числї.

З огляду на відчити о жизненних справах, відносячих ся до господарства рільного і справ економічних, маючі ся виголосити людьми знаними з науки фахової і з досьвіду, надїємось, що Вп. члени зберуть ся в значнім числї та запросять до участи людий охочих до вступленя в члени Товариства. Отців духовних і грамотних людий просимо о оповіщенє і розповсюдненє сего оголошеня в своїх приходах.

Від виділу філії тов. „Просьвіта“ в Самборі, 7 червня 1896.

— Цілковито.

— І я також: але вертаймо до наших коний, бо за-для вашого знаменитого Шатобріяна остали ми о цілу милю поза нашими товаришами.

Здогонивши товаришів застав Паґанель Ґленарвана в живій розмові з Індиянином, котрого як здавало ся не розумів. Талькаве часто задержував ся і уважно глядів на виднокруг, а на єго лици видко було якийсь род зачудованя.

При неростачі товмача хотів Ґленарван сам довідати ся щось від него, але дармо; тому коли лиш побачив Паґанеля, крикнув на него здалека:

— Ходіть сюди, друже, чим скорше, бо не можемо ніяк порозуміти ся.

Паґанель розмавляв кілька хвиль з Патаґонцем, а потім обертаючи ся до Ґленарвана сказав:

— Талькаве гадає о однїй дійстно дуже дивній річи.

— О якій?

— Що тут нема ні Індиян ні навіть їх слідів на тих рівнинах, котрими звичайно переганяють крадену худобу, або ідуть до Андів з товарами на продаж.

— І що-ж на то каже Талькаве?

— Власне, що не знає і сам сильно дивує ся.

— А яких Індиян надіяв ся він найти тут в тій части пампасів?

— Власне тих, у котрих були чужі невільники, т. є. племена, що стояли під управою каціків Кальфукура, Катрієль або Янчетрус.

— Які-ж то люди?

— Начальники ватаг, котрі були всемогучі перед трийцятьма роками, то є перед їх вигнанєм поза гори. Від того часу піддали ся, о скілько лише Індиянин може піддати ся — і волочать ся по рівнинах пампасів або граблять провінцию Буенос-Айрес. Отже й я дивую ся так як Талькаве, що не стрічаємо ніякого сліду по них тут іменно, де они найбільше займають ся грабежею.

— Що-ж нам дальше робити?

— Зараз спитаю — відповів Паґанель і по короткій розмові з Патаґонцем так сказав:

— Ось що каже наш провідник а що й мені видає ся найрозумнійшим. Треба іти дальше на всхід аж до кріпости Індепенданс, а коли там не дістанемо вісти о капітані Ґранті, то бодай будемо знати, що стало ся з Індиянами з арґентиньскої рівнини.

— А далеко звідси до тої кріпости? — спитав Ґленарван.

— Не дуже; она лежить на горі Танділь, яких шістьдесять миль звідси.

— Коли-ж там можемо бути?

— Позавтра вечером.

Ґленарван був дуже невдоволений з тої відповіди. Навіть тяжко було припустити, що не найдуть ні одного Індиянина в пампасах, де звичайно буває їх надто богато; якась особлива обставина мусїла бути причиною того. Але найважнійше було то: коли Гаррі Ґрант єсть в неволи у одного з тих поколїнь, то де єго завели, на північ, чи на полуднє? Та непевність сильно Ґленарвана непокоїла. Треба було в який небудь спосіб наткнути ся на слід капітана і остаточно сим разом найліпше було послухати ради Талькава і іти до сільця Танділь; там бодай була надія на якісь вісти.

Около четвертої години вечером побачено здалека невеликий горбок, котрий в такій рівнині міг уважати ся за гору. То була гора Тапалькем і під нею розложили ся подорожні табором на ніч.

(Дальше буде.)

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

В тернополи закупила спілка християньска бараки військові при гостинци Смиковецкім, котрі зараз почнуть ся розбирати. Тому дуже добра тепер лучаєсь нагода для потребуючих, набути кождої хвилї за дуже низку цїну ріжний материял будовляний як: дошки, бальки і т. д.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.